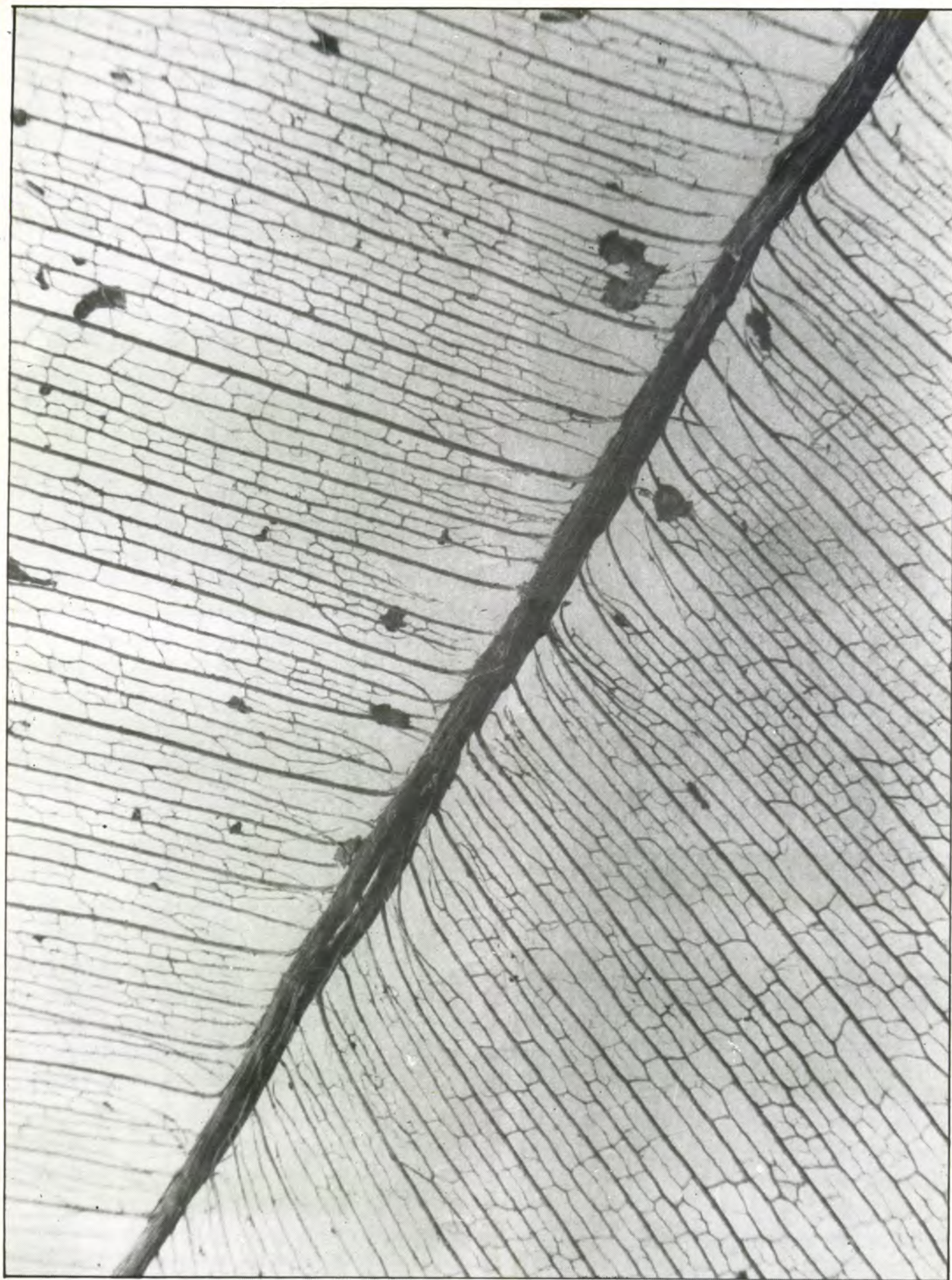

coanegra

Núm. 38 - Abril 87 - preu 100 ptes.

PREMSA
CORDA

coanegra

**PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981

EDITA
Obra Cultural Balear
De Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramon Canyelles
Mateu Morro
Jaume Salom
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN
Maria Amengual
Andreu Bestard Mas
Francesc Grimalt
Joan Pastor
Joan Ramis Aguiló

FOTOGRAFIES
Rafel Pizà

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**
Joan Alcover, 11
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles firmats en aquesta revista sols expressen l'opinió dels seus autors.

EDITORIAL

PARTICIPACIÓ CIUDADANA

A les celebracions de Pasqua enguany hi ha hagut una novetat important, i que segons el nostre parer mereix ésser destacada. 6 barris de Santa Maria, organitzats en confraries, han participat activament en la recuperació de les tradicionals processons del dijous i del divendres sant, i han aconseguit la presència d'unes 200 «caperutxes» als actes, donant un caràcter popular, quasi massiu, a la celebració.

Això ens pareix destacable, perquè Santa Maria no té una gran tradició en la participació dels barris en les activitats de tots els tipus que es fan al poble. D'entrada perquè el concepte de «barri» a un poble com el nostre ja és per ell mateix bastant relatiu, però també perquè durant molts d'anys el poble ha estat molt passiu. Pràcticament totes les tradicionals i festes populars s'havien perdut.

Ara això sembla que comença a canviar. Els barris i redols del poble participen activament a diverses activitats. S'organitzen foguerons, es fan carrosses, hi ha en general una notable participació dels santamariers a la vida del poble. I això sempre serà positiu.

Convé que aquest interès de «fer poble» entre tots augmenti i es potenciï, perquè sols així podrem evitar convertir-nos en un poble dormitori, sense nirvi i sense personalitat, on no hi haurà gens de vida pròpia. Enhorabona, idò, als que han participat activament a la revitalització de la setmana santa a Santa Maria.

S'ACOSTEN LES ELECCIONS

Dia 10 de juny hi haurà de bell nou eleccions. Aquesta vegada s'hauran de depositar tres paperetes: eleccions municipals, eleccions autonòmiques i eleccions al parlament europeu. A més d'elegir els 11 regidors del poble, i els diputats al parlament balear, per primera vegada elegirem representants al parlament europeu d'Estrasburg.

A COANEGRA, donarem una àmplia informació de les candidatures i dels programes dels diferents partits, des de la neutralitat i l'objectivitat que hem adoptat sempre. COANEGRA cerca informar i està oberta a totes les col·laboracions. Mai hem deixat de publicar res del que ens han enviat, fos quina fos la ideologia de l'autor. I els nostres comptes són de seguir en aquesta línia. Per descomptat que cada redactor i col·laborador té les seves idees, això és una cosa ben natural, però COANEGRA és una revista plural i oberta a tothom, sense exclusions.

A pocs dies de les eleccions, el nostre propòsit és informar i ajudar la comunicació entre candidats i electors, amb un tracte exactament igual per a tots. Amb aquesta finalitat demanem la col·laboració de tots els partits i oferim les nostres planes a les diferents opcions i candidatures.

Unes eleccions són també un bon moment per «fer poble», per parlar dels problemes i les seves possibles solucions, per fer-nos més conscients que vivim a un poble que hem de millorar entre tots.

Setmana Santa

TORNAREN LES PROCESSIONS

Després de tretze anys, enguany la gent del poble ha tengut ocasió de participar en les processons de setmana santa, o simplement de presenciar-les pels carrers de Santa Maria les nits del dijous i divendres Sant. El ressorgiment d'aquesta cerimònia religiosa-dramàtica ha estat possible gràcies a la iniciativa d'un grup de catòlics que, a rel de la decisió de la Parròquia de suprimir els dotze sermons, ja que hi assistia molt poca gent, sol·licitaren consentiment al Rector per a reinstaurar les processons. Partiren per avisar diverses comissions de veïnats que per Sant Antoni organitzen foguerons, per a que muntassin les respectives confraries. I així va ser, les diverses comissions respongueren immediatament, posant-se amb rapidesa i ganes a la tasca, de tal manera que en tan sols tres mesos i començant de zero, el dijous sant tot va estar a punt, després de moltes hores de feina per a que cada confrare tengués llesta la seva indumentària. Mentrestant a moltes cases dels carrers pels que havia de passar la processó la feina de netejar arreu era intensa: portes, baules, trespòl, vidres... tot ben lluent; i tragí de mobles i cossiols per a tenir la casa presentable, porta oberta i llums encesos, en passar la processó.

I la processó va sortir al carrer. Molta expectació i molta gent que mirava per voreres i cantons. Tretze anys sense aquesta cerimònia eren motiu sobrat per a què hi hagués molta gent que la volgués veure. I molta gent també dins la desfilada, amb banda de música i una representació de les «forces vives» inclosa: només de caperutxes n'hi va haver prop de 220, repartides en sis confraries, que eren les següents i anaven vestides dels següents colors:

-Ramon Lluïl (de l'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Ramon Lluïl) anaven vestits de blanc.

-Santa Creu (de Sa Revolta), vestits de blanc i vermell.

-Santa Maria del Camí (Son Cosset) de blanc i cel.

-La Sang (Sa Vileta), blanc i negre.

-Ecce Homo (Son Fango), color carmesí.

-Mare de Déu de la Soletat (S'Escoleta), blanc i morat.

Tot va transcórrer amb la normalitat prevista, entre la devoció d'uns i la curiositat d'altres, l'emoció o la indiferència, la religiositat i la teatralitat; però en tot cas sempre dins el respecte i el silenci dels assistents i espectadors, creients i no creients. I dins la normalitat, dues notes destacables: el pas vivent que escenificaren els confreres de Ramon Lluïl representant Crist a l'hort de Getsemani; i l'aturada de la comitiva al carrer Nou divendres, amb motiu de la cantada de dues «saetas» per part d'un espectador, dedicades a Crist i a la Mare de Déu de la Soledat.

Això va ser més o manco tot, explicat en poques paraules. Ara, a esperar a veure si l'any que ve en tornen fer o no. Si en tornen fer, ben segur que ja tendran avançada molta feina d'enguany.

M.V.

DOS SANTAMARIERS A L'ENTREGA DELS PRIMERS 25 CARNETS JOVE

El passat divendres dia 3 d'abril va tenir lloc en el Consolat de Mar el lliurament per part del president Gabriel Canyelles dels primers 25 «carnets jove», assistiren també a l'acte els directors generals del Jove i Esports de les Comunitats Autònomes del País Basc, Catalunya, Galícia i Cantàbria.

Aquests 25 primers carnets se varen entregar a joves que havien destacat en qualque activitat, dos d'ells varen ésser de dos santamariers: Bernat Ordines, president de la Federació d'Associacions d'Estudiants de Balears, i Magdalena Canyelles, representant del grup de música de Coanegra.

Recordam a tots els joves que tenen entre 15 i 25 anys que poden obtenir gratuïtament el seu carnet jove a les oficines d'informació juvenil de la Conselleria de Cultura, o a les oficines de «La Caixa», «Sa Nostra», «Banc de Bilbao» o «Banca March», i que amb ells es poden aconseguir descomptes a comerços i instal·lacions públiques diverses.

RECTIFICACIÓ

A la portada del número anterior de Coanegra, figurava per equivocació el número 38, quan en realitat es tractava del 37. Igualment, a la pàgina 2, la llista de col·laboradors era incorrecta, ja que corresponia a la del núm. 36. Els col·laboradors del número anterior eren: Josep Capó, Rafel Estarelles, Francesc Grimalt, Joan Ramis i Gaspar Lluís Rodríguez, aquest darrer autor de l'entrevista de la secció «jove a jove» que va sortir sense firma per error d'impremta. Vos ne demanam disculpes.

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes

*Moto-serra ECHO

*Moto-cultor PIVA

*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

EN POQUES PARAULES

CANVI DE METGE TITULAR

NOUS COMERÇOS

Informar d'obertures de nous locals comercials, és ja una secció fixa a Coanegra, no hi ha més que no es produeixi alguna novetat en aquest sector econòmic.

«Passatemps», una tenda d'articles per a esports, situada al carrer Marquès de Font Santa, 35, obrí a públic ja fa gairebé un mes. Els seus propietaris Xesc Grimalt i Antònia Ferrer, n'estan molt contents. Allà hi trobareu articles per a practicar qualsevol esport: futbol, bàsquet, tennis, pesca submarina; també cucs de pesca i cartutxos. «Passatemps» ha normalitzat les seves targetes de visita, rètols, un dels pocs comerços anunciats íntegrament en català.

«Ca n'Ignasi», una indústria de transformació i

elaboració d'embotits mallorquins, obrí a primeries d'Abril. Situada a la carretera d'Inca, els clients poden veure com s'elabora la sobrassada i altres embotits. Els seus rètols són bilingües, i moltes de coses en castellà.

Pel que fa als rumors que circulen sobre nous comerços, podem parlar, d'una papereria a la plaça nova, un bar al carrer llarg, una botiga de ceràmica per s'escoleta, una armeria per la carretera i una floristeria a la Plaça dels hostals. La vida comercial de Santa Maria va creixent dia a dia.

OBRES DE CANALITZACIO

Segons una informació facilitada per l'Ajuntament, la canalització de l'aigua potable per tot el casc urbà quasi és una

realitat. S'han acabat d'instal·lar les tuberies als sectors del carrer Casesnoves, i del carrer Andria. Manquen per a realitzar els sectors de la Vileta. Plaça dels Hostals, i carrer Calvo Sotelo -un nom de carrer de temps ja superats, que un Ajuntament de conviccions democràtiques hauria d'haver canviat ja, que esperen!-.

ENGRONSADORES PINTADES

Fa uns números que denunciàvem el mal estat de les paneres i quadre del bàsquet de la plaça nova. Actualment han estat restaurades i pintades de bell nou, així com també s'han reformat les engronsadores. Per altre part també cal repavimentar el tripol de la plaça, remarcant el camp de bàsquet, perquè s'hi pugui jugar en condicions.

REFORMES A BARS

Dos dels bars més antics de Santa Maria del Camí, han decidit tancar les portes als seus clients i públic, per a realitzar tota una sèrie de transformacions i millores en el seu interior.

«Ca'n Calet», tancà el

proppassat diumenge dia 12 d'Abril, convidant per aquest motiu a xampany i coca els clients. D'aquí a dos o tres mesos tornarà a obrir, amb una remodelació moderna guardant l'estil mallorquí de la casa.

«Ca'n Beia», tancarà el proper dimarts dia 28 d'Abril -passat fires- fins al Juliol no tornarà a obrir. Ens han avançat que faran una gran festa de reinauguració del cafè, que canviarà bastant.

NO ANIREMA L'ERMITA

Parlarem sobre el diumenge de l'àngel amb l'organització de Ca'n Beia, sobre l'eixida cap a l'ermita, i per coincidir amb la fira, s'ha suprimit. Consideren que no es poden fer les coses al mateix temps, una deslluiria l'altra, i per altra part pensen que el diumenge de l'àngel, és el primer diumenge després de pasqua, i s'ha de fer quan toca, no molt després. Enguany no s'anirà a l'ermita, de tota manera Ca'n Beia, ja pensa que l'esclafit de l'any que vé serà ben gros, a més a més, suposam que ja comencen a parlar de l'anada a Lluc a peu.

Ja feia massa temps que els al.lots no podien jugar a bàsquet a la plaça nova.

CANVI DE METGE TITULAR

El passat dia 12 d'Abril, el metge titular del poble D. Miquel Capó Verd, es jubilà, deixant una tasca de dedicació a la sanitat pública, de tota manera seguirà practicant la medicina privada al seu consultori del carrer llarg. D. Miquel, està a Santa Maria, des de fa més de 10 anys.

Per aquest motiu, l'IN-SALUD ha anomenat metge titular interí al ciutadà D. Jaume Campomar Quetglas, de 33 anys, el qual ha establert -provisionalment- el seu domicili a Ca'n Carol. Li expressam la benvinguda i que el trobi bé al poble.

L'horari del nou metge, a la Unitat Sanitària Local, és el següent:

-Dilluns, Dimarts, Dimecres i Divendres: Receptes de 10 a 10'30 hores,

Consulta normal, de 10'30 a 12.

-Sols es farà consulta, els dijous de 10 a 11, i el dissabte de 10 a 12.

Hi ha instal·lada una bústia a Ca'n Carol, per avisos domiciliaris al metge, que seran recollits diàriament a les 9 i a les 17 hores. Per avisos urgents, hi haurà un timbre vora la bústia.

VORERES ESQUITXADES

Hem vist pels comerços uns anuncis anònims, no duen cap segell -però suposam que són de l'Ajuntament- i redactats en castellà, que ens avisen de què les voreres de les carreteres i carrers han estat esquitxades amb productes tòxics. Alerta els cercadors d'espèrgs i caragols que estaran enverinats, podent causar intoxicacions.

B.C.

CASA DE LA VILA

PLENARI EXTRAORDINARI

El passat dia 14 d'Abril a les 21 hores es va celebrar un ple Extraordinari amb el següent ordre del dia: 1a. Lectura i aprovació de l'Acta anterior; 2o. Comunicacions Oficials; 3o. Acceptació donació de la Parròquia dels béns legats per na Margalida Calafat Cabot, per a residència dels vells; 4o. Retribucions personal per l'any 1987 i reclassificacions laborals; 5o. Ampliació de potència al Camp Municipal d'Esports i compensació del consum elèctric; 6o. Adjudicació de la construcció de la pista poliesportiva; 7o. Petició del Club Unió Ciclista de Sta. Maria del pagament dels rebuts d'electricitat de Sa Voltadora.

Els resultats de les votacions i deliberacions, en quant fa referència a l'Acceptació dels béns legats per na Margalida Calafat, va esser d'unanimitat, per tal de què la parròquia de Santa Maria i amb l'inform d'autorització del bisbat dona els béns a l'Ajuntament, el qual accepta i dona les gràcies al grup de gent que va promoure tal iniciativa.

En quant a les retribucions se va aprovar augmentar al personal, la quantitat del 5% de les seves retribucions i reclassificar-ne d'altres.

Al Camp Municipal d'Esports se va aprovar l'augment de potència per tal de poder assumir futures instal·lacions elèctriques. El pagament de l'ampliació de potència es farà a través de les deduccions dels ingressos que fa la companyia a l'Ajuntament i es preveuen 900.000 Ptas.

El Club Ciclista de Santa Maria va fer una petició a l'Ajuntament perquè assumís el pagament dels rebuts de llum de la Pista de Ca N'Andria per la seva situació de precarietat econòmica, la qual cosa fou aprovada per unanimitat.

Un Saig

*Botiga
de
Llana
i Fils*

Placa Hostals, 55

Santa Maria del Camí

CA'S METGE REI

LA RESIDÈNCIA SERÀ DEL POBLE

Després de les intenses gestions realitzades per l'equip promotor i el rector de la parròquia, el proper dissabte dia 2 de maig es realitzarà l'acte públic de donació -per part de l'església- dels béns de na Margalida Calafat i Cabot al poble de Santa Maria del Camí -representat pel Batle- per edificar una residència per a la Tercera Edat.

Aquí comença una nova tasca, l'endegar el projecte-estudi per a construir en un curt termini la residència, i l'estudi del seu manteniment i funcionament posterior. I el que és més important, que sia una realitat prest.

XERRADA AMB EL
CONSELLER DE
SANITAT

Un dels factors més importants per a poder construir la residència per a tercera edat, és disposar d'un bon ajut financer per part del Govern Balear. Per aquest motiu es sol·licità una entrevista amb el Conseller de Sanitat i Seguretat Social, Gabriel Oliver Capó, que es celebrà el passat divendres 20 de març. Com so ser habitual als organismes oficials, l'entrevista començà una hora més tard del previst i anunciat. A la reunió hi assistiren, el rector de la parròquia Mossén Pere Rosselló, el Batle Josep Estarelles, Joan Feliu i Joan Dolç de l'equip promotor i un redactor de «Coanegra». L'entrevista que durà uns 30 minuts, fou cordial i distingida, el Conseller i personal tècnic explicaren les dificultats i emperons pel manteniment de la residència, «construir és ben fàcil, el difícil és que funcioni després», que «no ha de ser un asil per a la marginació, sinó una

El conseller de Sanitat Gabriel Oliver, va rebre una comissió formada per Joan Feliu, Josep Estarelles, Pere Rosselló i Joan Dolç.

residència pels majors santamariers». El conseller afirmà, que el projecte de residència, rebria fins a un ajut del 70% dels pressuposts, depenent d'aquest pressupost i de les disponibilitats financeres de la Conselleria. De tota manera, resta clar, l'ajut serà com a màxim d'un 70% i pot ser de menys, queda fora del pressupost del 87, podria entrar en el de l'any 1988.

LES CONDICIONS DE
DONACIO

Per altra part una qüestió molt important, és que la Parròquia i Bisbat fessin acte jurídic i públic de donació dels béns de Margalida Calafat al poble de Santa Maria del Camí. El rector Pere Rosselló, té els poders -otorgats pel bisbat- per a efectuar la donació dels béns per a construir una residència per a Tercera Edat, sota les següents condicions:

« 1.- Abans de passats

cinc anys, comptats des de la data de l'excriptura pública (de donació), s'han d'haver començat les obres.

2.- Abans d'haver passat deu anys, ha d'estar en funcionament la residència.

3.- Els béns llegats no podran destinar-se a altra finalitat distinta que la de residència de vells. Si en qualsevol moment s'intentàs alterar la finalitat, o una volta inaugurada estigués tancada per un espai continuat superior als cinc anys, la propietat retornaria a la Parròquia.

4.- Als òrgans de Govern que s'estableixin per al règim intern de la Residència, estarà representada la Parròquia segons fórmula que s'haurà de convenir i sense que suposi una càrrega econòmica de la Parròquia.»

El rector presentà una instància-escrit de donació a l'Ajuntament, que fou aprovat per unanimitat al

passat plenari ordinari celebrat el dimarts 14 d'abril, amb l'assistència de poc públic.

NIT DE FESTA

L'equip promotor ajudat per Francesca Coll, està organitzant una nit de festa per a celebrar aquest esdeveniment, el de la donació dels béns al poble de Santa Maria. Aquesta festa se celebrarà el dissabte 2 de maig a la plaça de la Vila, comptant amb la col·laboració de molts de santamariers.

Els membres de l'equip promotor consideren que el dia 2 serà una data important dins la història de la vila santamariera, per això no han escurçat esforços ni hores de son per a organitzar una gran festa, punt de partida per a construir la residència de tercera edat.

Podem oferir el programa quasi definitiu de l'acte, que consisteix en la donació de l'herència de

Margalida Calafat i Cabot, per part de l'església, al poble -representat pel batle-, en presència de l'Ajuntament en ple i dels caps dels partits polítics que es presentaran a la batlia. Per això, primer el rector Pere Rosselló dirigirà unes paraules als Santamariers, seguidament acte protocolari de firma de l'escriptura -autoritzada pel notari-, i tot seguit breus paraules del batle.

Llavors començarà la festa, actuant tots els artistes del poble, aquests són:

El mag Nerudin Sans
Grup de Ball Margalida Mateu
Joan Garau -Jazz-Ta (grup de Jazz-rock)
Joan Mates pel Grup de Teatre de S'escoleta
Zadis -música pop-
Grup de Balls Tanys Novells
Coanegra -música popular-

Escola de Ballet Clàssic Espanyol
Glosats de Rafel Estarelles, Tomeu Grau i Antoni de «S'Extremera»
Andreu Comes-xeremier-Cor Parroquial
Poseia de Miquel Dolç

Encara han de confirmar la seva assistència: l'actor Mateu Grau, Llorenç Santamaria, la pianista Francesca Mercadal, i el grup de música Jaume Salom i Joan Ramis. També és segur que la Televisió de les Illes Balears, vendrà a filmar l'acte.

Al final, hi haurà coca amb verdura i vi ranci per a tots els santamariers, ballant al final amb cançons de Zadis i Coanegra.

Pel que fa al finançament, l'Ajuntament suportarà totes les despeses ocasionades per la festa. Ja ho sabeu, a la Plaça de la Vila, hi haurà sarau i festa per llarg.
B.C.

Vista parcial del pati de Cas Metge Rei.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

RELACIO DE BENS LLEGATS

-Casa i corral a la Plaça de la Vila, anomenada «Ca's Metge Rei», també al carrer del Sol una porció de terra de 941 m2.

-Pis situat al carrer Blanquerna de Palma de Mallorca.

-Finca anomenada «Ca'n Serra», situada al terme de Marratxi, de 10.548 m2 (1,5 quarterades).

-Finca anomenada «La Comuna Vella», situada al terme d'Algaida de 6.904 m2. (0,9 quarterades).

-Finca anomenada «Ca'n Pau», situada al terme de Santa Maria del Camí, de 41.153 m2. (5,8 quarterades).

-Finca anomenada «La Vela», situada a Buc, al terme de Santa Maria del Camí, de 19.995 m2. (2,82 quarterades).

-Tots els mobles i atuellis de la casa «Ca's Metge Rei» i del pis de Palma de Mallorca del qual ja s'ha realitzat l'inventari.

RECOLLIDA DE FIRMES CONTRA L'AUTOPISTA

La Coordinadora Anti-autopista de Santa Maria ha duit a terme una recollida de firmes, de moment ja n'ha arreplegadas unes 600, en contra del projecte de la conselleria d'obres públiques. Les firmes varen esser lliurades al conseller Jeroni Saiz.

D'altra banda va aparèixer una pancarta al final de l'autopista, devora la desviació a Sencelles, en contra de l'autopista i de la política del Sr. Saiz. A la premsa hi han aparegut diversos articles i cartes, senyal que el tema preocupa.

La conselleria ha callat, i de moment no ha presentat el projecte. A hores d'ara és difícil que ho faci, i per tant el tema es plantejarà a la pròxima legislatura. Es a dir, dependrà de la nova majoria que governi l'actitud que es prengui sobre el projecte d'autopista. El tema queda a l'aire, i els diversos partits a les seves campanyes electorals s'hi hauran de referir.

De moment, els 41 milions del projecte tècnic (que no ha servit per res) qualcú ja se'ls ha embutxacat. Els mils de milions de les obres que volen fer fan gola a més d'un, però de moment la cosa pareix aturada, en compàs d'espera. Ja es veia que la precipitació i la pressa de la conselleria en acabar aviat el projecte, de qualsevol manera, tenia un objectiu ben pràctic. Ara lo cosa està ben clara.

De tota manera, el que no s'esperava la conselleria del Sr. Saiz és la reacció popular en contra de l'autopista que hi ha hagut: assemblees, reunions, debats, recollida de firmes, participació de gent de tots els pobles, etc. Aquest ha estat el motiu de què no s'haguin decidit a anar més endavant.

M.M.

FIRA DE SANTA MARIA

dia 26 d'abril

Exposició de maquinària agrícola i ramadera

Exposició de motos i automòbils

Exposició-concurs de mostra de bestiar

II Concurs de cabra murciana

II Concurs de «Ca de bestiar»

Mostra de cavalls sementals

Mostra de cavalls de pura raça (Martensson's Arabian Farm i Eguadas Fausto Ferrero.)

Demostració artesanal elaboració de formatge

Degustació de formatge i vi de Santa Maria

Concurs-exposició de flors i plantes

IV Certamen juvenil de dibuix i pintura

Primer concurs de fotografia

Demostració d'elaboració de llet d'ametla i degustació

Demostració elaboració licors tradicionals (destil.leries Santa Maria)

A les 19 hores a la Plaça de la Vila, ocasió única de presenciar al nostre poble diversos
grups internacionals de folklore:

GRUP ANGLÈS TEESIDE TRAVELLERS
BALLET D'UCRÀNIA - VESELKAN UCRANIA
L'EXPRESSIÓ LATINO-AMERICANA DE L'EQUADOR

organitzada per

L'AJUNTAMENT DE
SANTA MARIA DEL CAMÍ

FIRA '87

Poques coses podem dir sobre la fira d'enguany, ja que en redactar aquestes línies encara és Pasqua, i tot-hom ja té els programes. Aquest és una repetició-consolidació del d'anys anteriors, accentuant el caràcter ramader originari de la fira.

Les principals novetats són que l'exposició-concurs d'animals es farà el dissabte horabaixa, ja que es disposa d'un entoldat protector. El primer concurs de fotografia, del qual n'és un dels promotors el fotògraf Miquel Salom. També que el certamen de pintura infantil es va fer al natural, els al.lots durant dues hores el passat dissabte dia 18 dibuixaren al carrer el que veien, acabant en una petita festa, uns 200 nins hi participaren, el pintor Joan Artigues és un dels promotors d'aquesta idea.

Una cosa de no perdre's, és que aprofitant que s'està celebrant a Palma un Festival Folklòric Internacional, s'ha aconseguit que tres grups de ball de l'estranger vinguin gratuïtament a Santa Maria, sols s'ha de pagar el trasllat en autocar Palma-Santa Maria. Una ocasió de gaudir del ball popular d'altres països a la plaça de la vila que no es tornarà repetir en molts d'anys.

Pel que fa a la part d'artesanía, es repeteix la mostra d'elaboració de Llet d'Ametlla per Miquel Canyelles «Caragol», demostració d'elaboració de licor per Destil.leries Santa Maria, i demostració de formatjar.

Per pal.liar el problema de l'aparcament i dels embotellaments de cotxes, es disposa d'un grup de persones -unes 20- que dirigiran el trànsit cap els aparcaments, que estaran al Camp de Futbol de la Vileta, una finca darrera l'escoleta i als voltants del Camp Municipal d'Esports.

PRESSUPOST

Les despeses monetàries de la fira pujaran entre les 800 mil pessetes i el milió. Disposant d'unes subvencions que poden arribar al mig milió de pessetes, així es rebran entre 100-200 mil del Consell Insular de Mallorca, 200 mil de la Conselleria d'Indústria i Comerç -pel caràcter artesà de la fira-, i possiblement de la Conselleria d'Educació i Cultura. D'altra part hi ha actes patrocinats per diverses conselleries, activitats subvencionades per La Caixa i Sa Nostra, i per entitats del poble.

Sols resta afirmar, enguany que no plogui, la fira es mereix un bon dia de sol primaveral.

B.C.

FOTO COMENTADA

En Toni Mesquida «Cameta», és l'orgullós propietari d'aquesta cabra que va parir quatre cabrits i els va surar tots. Poques vegades succeeix una cosa així, per això valgui aquesta fotografia com a testimoni. Hem de dir que els cabrits ja deuen ser grossos perquè fa uns tres mesos que la foto està feta.

ELECCIONS '87

Poques coses de nou fins ara a la política local. Les eleccions se van acostant (seran dia 10 de juny), i fins a hores d'ara només el PSOE té la llista acabada i publicada. Estarà encapçalada per Antoni Santandreu, tal com s'havia anunciat, i el seguiran, en aquest ordre, Llorenç Pol, Margalida Rosselló, Jaume Salom, Miquel Amengual, Sergio Rajoy, Miquel Pizà, Catalina Ordinas, Joan Borràs, Sebastià Pastor i Maties Ferrer. El no. 4, Jaume Salom, actualment regidor, serà també candidat al Parlament.

Pel que fa a la resta de formacions polítiques no hi ha cap novetat feta pública. PSM i AP, que ja tenen confirmada la seva presentació i els seus caps de llista a l'Ajuntament de Santa Maria, no tenen encara tancades les llistes. Al proper número de Coanegra, que sortirà al carrer damunt la campanya electoral, procurarem informar a bastament de les diverses candidatures que s'hauran presentat.

M.V.

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua

Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

REPORTATGE

Varen ésser rescatats per un helicòpter del S.A.R.

L'aventura de cinc al.lots perduts en el Torrent del «Freu»

DEMATÍ DE DIA 13 D'ABRIL

Remolins de dones fan veure que qualche desgràcia havia passat. Tothom corre a demanar què passa.

Pel que es veu, cinc al.lots havien sortit de ca seva es diumenge dematí (dia 12) a fer una petita excursió i ja feia unes 18 hores i no havien comparegut. Sabérem que es tractava dels germans Agustí, Catalina i Antònia Torres juntament amb els també germans Isaac i Carol Vilarassau. Molts d'homes, dones i joves havien cercat tota la nit. També patrulles de sa guàrdia civil que havien estat avisats tot d'una, i els pares i germans dels nins.

El dematí de dia 13 la notícia va córrer amb pressa. Un caramull de voluntaris santamariers i dels pobles veïnats d'Alaró, Bunyola i Orient es posaven en marxa per seguir cercant. Els mals pensaments que tots teníem no els atrevíem a dir perquè només de pensar-ho se'ns posava la pell de gallina.

Gràcies a Déu i a dos homes: el muntanyer Salvador Riera i el guàrdia Cristóbal Caballero els al.lotets varen ésser trobats i rescatats després per un helicòpter del SAR.

DEMANAM ALS AL.LOTS PER VEURE'NS

Ens citam a cals germans Torres, on els altres dos també compareixerien per contar a Coanegra aquest «susto» que se'n dugueren i que per sort haurà estat una aventura, difícil, però amb final feliç.

Només arribar, sona el telèfon, és la mare dels germans Vilarassau que ens diu que no vendrien perquè na Carol té un genoll que li fa mal. Li contestam que no es preocupi, que els seus amics ens ho contaràn. Emperò no feia dos minuts i ja se presentaren els dos germans amb la seva germana major. Havien vingut en bicicleta,

Aquests són els intrèpids aventurers.

maldament del genoll malalt, demostrant el valents que són, i complint amb la cita.

LA VERTADERA HISTORIA

Ens la contaren així:

«Vàrem sortir amb ses nostres bicicletes sobre les 11 del dematí, de Santa Maria». Un xàndal, camiseteta màniga curta (feia bon dia), i un entrepà per dinar amb una llau-na de beguda formava el seu equip.

Arribaren a Son Pou devers les 12, deixen les bicicletes i ja són fent sa berenada. Havien sentit xerrar d'unes cascades que hi ha a dalt, i un cop havien dinat, decideixen que anirien a veure-les. Havien vist unes pedres pintades de vermell i suposaren que els durien a lloc.

Emprenen la marxa seguint les pedres i aviat troben una casa en runes, on decideixen com repartiran el temps, ja que tots cinc saben i tenen la intenció d'arribar a ca seva d'hora, tal com els havien dit les seves respectives famílies.

Segueixen un poc més les pedres vermelles, i com que no troben res, decideixen baixar a «explorar» la casa en runes. Calculen que serien d'amunt les 3. Passà mitja hora més, seguien caminant, però se n'adonaren que ja no hi

havia pedres pintades. Ni pedres ni camí ni res. Es retgiraren un poc, emperò seguien cercant. Se feren les 5 i no havien trobat la sortida d'aquella garriga. Aquí qualcun deixà la seva gorra (més tard la trobarien els que els cercaven). A poc a poc també les deixen els altres, els feien nosa, i de pas serviren de pista «érem conscients de què mos haviem perdut» i per això anaven deixant els senyals. Així i tot segueixen caminant fins devers les sis i mitja (vos sorprendrà aquesta precisió amb els horaris. Això és perquè ells n'estaven molt pendents i es començaven a preocupar a mida que la nit s'anava acostant). I segueixen contant que a n'aquesta hora (les sis i mitja) na Carol es pega un cop amb una roca «se va quedar com a atontada» diu n'Antònia, mentre na Carol se la mira fent una mitja rialla. El seu germà ens diu: «no coneixia a ningú. Li pegava galdades perquè tornàs en si, i quan va reaccionar només en coneixia a un de noltros, emperò a poc a poc va parèixer que se recuperava i vàrem emprendre sa marxa. Però de sobte vaig veure que sa meua germana no mos seguia. Anava tot dret, com una sonàmbula, després vàrem veure que se va posar bé». Na Carol segueix amb la mitja rialla i ens diu que no se'n recorda de res de tot això. Li déim que és mi-

No faltaren els moments emotius i les llàgrimes.

llor «Mira que si ara volguessis reprendre al teu germà i tornar-li totes ses galtades». Tots feim una rialla.

Ens diuen que damunt les 8 ja estaven un poc desesperats i anaren a un lloc que és l'únic que hi havia en tot aquell entorn, on es poden asseure. La fosca havia arribat i pensaren que allà serien bons de localitzar.

Per arribar a n'aquest lloc havien hagut de passar per altres ben difícils. N'Isaac era els qui s'havia fet càrrec de la situació. Vorejaven el torrent per un lloc on és bastant profund i saltaren per damunt les pedres. En aquests moments n'Antònia va caure a dins el torrent, quedant ben banyada. Na Carol li deixà la jaqueta del seu xàndal. Durant tot aquest temps anaven deixant torcaboques i calcecins com a pistes. El lloc estriat per a esperar era molt petit: feia aproximadament 1 metro quadrat, i endemés tenia a un costat un precipi.

Tots recordam el fort vent que va fer aquest vespre. Suposam que la situació per ells degué ser bastant desagradable.

¿Vàreu tenir por? els deman (pregunta absurda, qualsevol de noltros n'haguera tenguda més que ells). Me diuen que varen plorr molt. El més petit, n'Agustí diu: «jo crec que ploràrem 3 ó 4 hores (mira amb ulls eixerits a n'Isaac) sobretot quan vàrem veure an es més grans assustats». No saben cert si devien ser les deu i mitja o les onze quan els va parèixer sentir lladrar un ca. El que sí saben cert és que veren llums de llinternes. Ens diuen que cridaven molt demanant auxili, però «es veu que no mos sentien». «Com que ja no mos quedaven llàgrimes i sa nit era molt llarga, ens posàrem a

cantar. Primer n'Antònia, després na Catalina i els altres. Contàrem xistes i sobretot resàrem, vàrem resar molt, pels nostres pares i pels nostres germans». «Estàvem molt cansats i també molt incòmodes». Teníem set i mira que tenir es torrent a baix de tu i no poder beure! Més tard començàrem a tenir gana i ben aviat fred, molt de fred».

Me diuen «Vols què expliquem com mos posàrem per descansar?», i tots a una ja s'han aixecats i es col.loquen asseguts en terra. Me conten que a part d'aquest metre quadrat hi havia una coveta petita (hi cabia un nin arrufat). Així els dos més grans, n'Isaac i n'Antònia, s'arrebataren a la paret i agafaren un dels petits enmig de les cames, mentre na Carol dormia un poquet dins sa cova. Després d'una estona, sempre controlats pels grans, feien el canvi. Així quan na Carol estava defora, com que era més gran, se posava ben acostada al seu germà, inclinada a damunt les cames i sempre tots ben arrufadets per no tenir fred. Cada vegada que s'havia de fer un canvi, tots s'havien d'aixecar drets per compondre's ja que no hi havia lloc a bastament per a moure's. Els deman si varen dormir. Els grans responen que no «Noltros estàrem sempre pendants des petits que teníem damunt, que no mos pegassin per avall. Amb sos peus podíem sentir es buit des barranc». Na Catalina ens diu que sentia com la seva germana l'aguantava quan ella s'endormissava i n'Agustí diu que ell tampoc se va dormir «feia s'adormit perquè no se preocupassin de jo».

Quan començava a trencar l'au-ba, devers les 8, sentiren el renou d'un motor. Pensaren si seria qualque helicòpter que els anava a cer-

car, emperò només va ser un avió. Quan són aprop de les 9, veuen comparèixer el que cregueren era l'helicòpter del SAR, es treuen els jerseis i comencen a fer senyes, però se n'adonen que no els veuen i senten una gran tristor quan veuen que l'helicòpter se'n torna-va.

Segueixen cridant, i per fi la seva veu arriba a qualcú dels qui les cerquen. Són les deu i mitja. El guàrdia Cristóbal i el muntanyer Salvador (nom molt adequat) per fi els troben. No s'expliquen com han arribat allà, a un lloc tan difícil. Es trobaven a sa «Xemeneia des Colom» an es Puig d'es Freu. Gràcies a una cordeta que duia en Salvador, arriben fins a ells. Comproven que localitzar-los des de l'aire és gairebé impossible, pel que decideixen que han de fer foc. D'aquesta manera seria molt fàcil que l'helicòpter els localitzàs. I així fou, ben aviat es presentà damunt ells, passant per ràdio la informació de què els al.lots estaven localitzats i que es trobaven bé. La notícia va córrer ben aviat i tothom se n'alegrà molt.

Me conten el rescat, que se va fer amb unes cordes amb corretges que «les mos posaren pes cos i mos pujaren. No feia gens de gràcia, sobretot quan anàvem pujant i sa corda se movia». Un cop tots havien pujat dins s'helicòpter, empengueren camí cap el poble. El camp de futbol va ser el lloc d'aterratge. Una gran generació s'havia concentrat per a rebre'ls. Molts eren companys d'escola. Eren moments emotius per la família. L'helicòpter no pot aterrar al camp de futbol, i ho fa a Ca n'Andria. Per fi veim córrer els cinc al.lotets bons i sans. Les abraçades lògiques i les llàgrimes que corren. El cor de molts havia estat estret moltes hores.

Ja quan acabàvem de parlar, em diuen que havien fet plans per a demanar un altaveu i donar la volta per tot el poble donant les gràcies a tothom, però com que no va poder ser, demanen ells i els seus pares que a través d'aquesta revista es faci arribar les gràcies a tots els que els ajudaren.

Amb la cara somrient i amb els ulls eixerits ens diuen «és que no mos ho explicam: tothom mos va cercar, MOLTES DE GRACIES».

Ara esperam que ho pogueu recordar com una aventura, no com un mal somni.

ENTREVISTA

EN MIQUEL PARETS: SI ALS NEGOCIS, NO A LA POLITICA

En Miquel Parets és un home d'empresa, això és ben clar, i ho és a tal punt que, al marge que li agradin els doblers com a tothom, és empresari per autèntica vocació i devoció. L'anam a trobar a l'edifici que fa construir a la carretera, el projecte que ara ell té enfeinat. Una manera o altra els homes com ell fan poble, i ens confessa amb un ample somris sota la seva espessa barba, que ell estima el seu poble.

-D'on te ve aquesta vocació constructora?

-Sempre m'ha agradat comprar i vendre solars i edificar. Des de fa anys que m'hi he dedicat parcialment i ara fa un mes que vaig deixar de treballar al Banc Hispano Americano per a dedicar-me exclusivament a aquesta activitat perquè amb la moguda que duim ara ja no puc combinar de cap manera la feina al Banc i a la constructora.

-Quines característiques té aquesta important obra nova que has emprès a la carretera sortint de la vila en direcció a Inca?

-Es tracta de 22 vivendes de protecció oficial amb una superfície de 90 metres quadrats útils i terrassa, dividides en cinc escales per evitar els problemes d'una macrocomunitat.

-«Sempre m'ha agradat comprar i vendre solars i edificar.»

-Hi ha demanda de vivendes a Sta. Maria?

-Nosaltres ja fa quatre mesos que ho tenim tot venut, quan pràcticament només hi havia els fonaments, a un preu inferior als màxims autoritzats. Calculam que devers l'octubre l'obra estarà llesta i

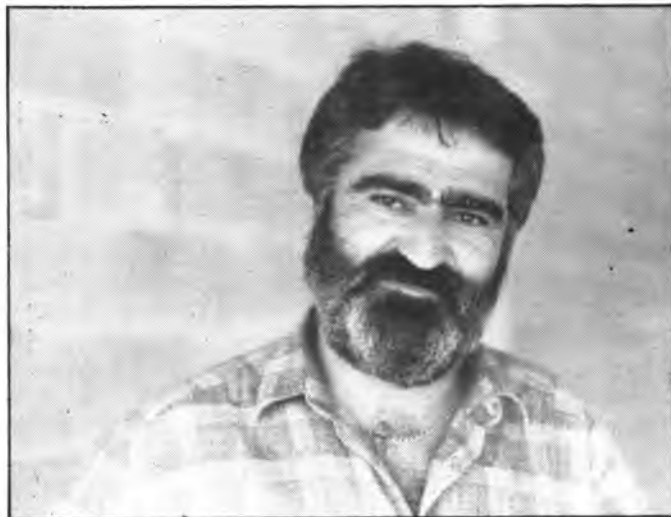
francament estam molt satisfets amb l'arquitecte perquè s'ha ajustat molt a allò que nosaltres volíem, un estil mallorquí sobri, que no es pegui bufetades amb la tradició i l'entorn de la nostra vila.

-Tens altres projectes com a constructor?

-Sí, de fet aquesta serà la darrera obra que faré amb el meu nom com a constructor perquè estic a punt de constituir amb el meu soci en Diego Linares, un dels primers immigrants que arribaren a Sta. Maria, una societat constructora anomenada PARLIN S.A. amb la qual emprendrem nous projectes probablement a Alaró i Cala Vinyes, després que hàgim descansat uns mesos.

-En quin moment es troba l'activitat constructora a Sta. Maria?

-Quant a vivendes s'hauria de plantejar prèviament el fet que la nostra vila es converteixi encara més en un poble-dormitori, si bé em sembla que per la seva situació geogràfica podria tenir més importància demogràfica. Quant a la construcció industrial, res de res, perquè fins ara no hi ha hagut una voluntat política per part del govern municipal per a impulsar la industrialització de la nostra vila.

-Aprofitant aquest comentari, em sembla inevitable que enllacem amb el tema municipal, ara tan actiu davant les properes eleccions. Com valors aquestes darrers quatre anys de l'Ajuntament en que tu hi has participat com a regidor d'Unió Mallorquina?

-La meua valoració de' que ha estat l'Ajuntament aquests darrers quatre anys és completament negativa, fins al punt que he de confessar que he quedat tan cremat i decepcionat per la manera de governar d'Alianza Popular que he decidit retirar-me de la política activa pública. Al marge de què actualment les meves activitats professionals no em permetrien dedicar-m'hi.

-Quines són les causes d'aquest judici tan negatiu per part teua?

-En podria escriure un llibre ben gruixat del que he vist, però en síntesi te diré que aquest Ajuntament ha estat més dictador que el que teníem fa 20 anys, que els persona-

lismes i les ganes de figurar dels regidors de la majoria els han duit a fer una política de profit per a ells mateixos i per a determinada gent en lloc de cercar el benefici de tot el poble en conjunt, que només han fet allò que els podia resultar redible electoralment com és ara un edifici municipal mal situat i que d'aquí a uns anys serà vell perquè està mal fet, i que han marginat a determinada gent pel fet que no eren dels seus.

-Què passarà dia deu de Juny?

-No ho sé, però s'hauria d'evitar que fos reelegida l'actual majoria. Personalment pens que una possible coalició post-electoral entre el CDS, PSOE i PSM seria molt positiva de cara a obtenir una bona gestió municipal perquè, tot i que jo no som ni he estat mai d'esquerreres, crec que l'esquerra santamariera té gent amb el seny, l'honestedat i la preparació suficient per una bona feina.

J.S.M.

Així quedarà el nou edifici que MIQUEL PARETS està construint a la carretera d'Inca cantonada Bartomeu Pascual:

22 vivendes de protecció oficial

90 metres quadrats útils

Terrassa

Cinc escales diferents

Possibilitat d'aparcament

Amplis locals comercials

Estil mallorquí

Està previst que les obres estiguen llestes el mes d'octubre

**Per a més informació, dirigiu-vos a
MIQUEL PARETS, o a la mateixa obra**

MUSICA

«A SANTA MARIA HI HA UN PARADO»

Continuant la tasca ja iniciada anteriorment de resucitar el repertori de la nostra avantpassada «Agrupació Folklorica salero Típic de Fontanella», avui present la peça musical «A Santa Maria hi ha un Parado».

Aquesta partitura és original de D. Gabriel Piña Molina, que sense ser santamarier, volgué dedicar aquesta composició al nostre poble, representat per l'agrupació folklorica.

Encara que aquesta cançó no és tan ràpida ni tan Calenta» com l'anteriorment publicada «Jota de Son Seguí», sí podem dir que és una melodia preciosa: és una «mateixa» que té unes característiques rítmiques i harmòniques parelles a les conegudes «vermadores», encara que les dues melodies no s'assemblen ni s'atanyen poc ni gens.

Aquí teniu una de les estrofes que puc recordar:

*A Santa Maria hi ha un parado
que té molta fama i gràcia també
perquè amb ses faldetes i amb sos reboillos
i amb molta alegria sap ballar molt bé.*

Amb gran satisfacció vaig llegir l'article «Coca i vi per tothom» que fa referència a la «Trobada de Ball i Música local» aparegut al número 33 d'aquesta revista corresponent al mes de novembre d'enguany, que m'anima a continuar la recuperació de les cançons de L'«Agrupació». Són pocs els pobles que es poden permetre el luxe de tenir dues agrupacions de ball, la qual cosa demostra que a Santa Maria hi ha un interès ben viu per a la cultura popular més nostra. Enhorabona!

Joan Ramis Aguiló

Destil.leries

SANTA MARIA

Palo Resolis - Herbes Foc i Fum

Rei Sanç, 3 - Tel. 62 01 66

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETs - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

CULTURA POPULAR

NOTES DE TOPONIMIA SANTAMARIERA

ES PENYAL DES SEQUERS

Just devora Son Oliver, anant cap a Son Pou a mà dreta hi ha un camí que s'enfila i que ens du a un penyal anomenat Es Penyal des Sequers. Avui aquest nom és poc conegut, encara que tothom que ha habitat dins Coanegra el coneix prou. A Mallorca i a Catalunya, la paraula «seguer» denomina un forat de paret, de roca o d'arbre, ocupat per un eixam d'abelles. A Mallorca però també existeix la forma «sequer», que és la que ha donat nom a aquest penyal de Son Oliver, on en altres temps hi devia haver sequers, segurament aprofitant la forma de les roques, on les abelles hi devien fer mel.

ES PUIG DE NA MARIT

Vet aquí un d'aquests noms del qual seria ben difícil esbrinar-ne la procedència. Però tot nom de lloc té una explicació i aquest també.

Primer de tot hem de dir que Es Puig de na Marit es troba dins Es Cabàs, confrontant amb Sa Comuna de Bunyola. Fa partió entre el terme de Santa Maria -del qual n'és la màxima elevació amb 666 m.- i el de Bunyola. Es un puig cobert de pinars, que a una banda té el comellar de Sa Penya des Llamp i a l'altra el comellar que des de Cas Mosson Jaume, Can Morro i Can Picarola puja cap a Sa Comuna.

Idò la documentació històrica ens aclareix sobradament aquest nom (i així ho constata Josep Capó a la història de la nostra vila). Resulta que un 30 de gener de 1316 en Berenguer Tordera, santamarièr, vengué al bunyoler Jaume Aymerich la quarta part d'Es Cabàs. El març de 1326 aquest Aymerich va vendre la seva propietat a en Jaume Loat, i aquest el 1337 tornà vendre un bocí de garriga a en Guillem Aymerich. Es ben clar que el llinatge Aimeric donà nom al puig, és a dir: Puig de n'Aimerich, i d'aquí hem arribat més de sis segles més tard a Puig de na Marit, que és el seu nom popular actual.

ES BATALL BERNAT

Si vos hi fixau comprovareu que a molts de llocs de Mallorca (i de totes les terres catalanes) trobam sovint designant a penyals i rocams el nom de «cavall bernat». Anant a Sa Calobra, la Serra des Cavall Bernat de Pollença, etc. Però a Santa Maria, just per damunt Sa Penya des Llamp, dins Es Cabàs, hi ha un penyal aïllat que és anomenat des de sempre «Es Batai Bernat». Avui dins Santa Maria les persones que coneixen el nom d'aquest penyal deuen ésser molt poques, no era així fa trenta o quaranta anys.

La paraula «cavall» és un eufemisme per no dir «carall» (membre viril). Efectivament, totes aquestes roques tenen forma fàl·lica i estan ben individualitzades. Fins i tot al Cap de Creus hi ha una roca que encara li diuen «El Carall Bernat».

A Sóller a un penyal que hi ha dins mar li diuen «Es Penyal Bernat», aquí de cavall s'ha pasat a penyal. A Santa Maria ens trobam amb una solució ben apropiada, i que no hem vist a cap altre lloc. Un batall és una peça cilíndrica de ferro que penja dins la cavitat d'una campana o esquella, i la fa sonar. D'altra

El Puig de n'Elena s'aixeca per darrera les cases de Son Torrella.

banda a Eivissa diuen batai! com a eufemisme per carai. «Es Batai Bernat» és idò un eufemisme per a denominar una roca aïllada i de forma fàl·lica.

ES PUIG DE N'ELENA

Popularment pronunciat «Es Puig de na Lena» sense consciència de què es tracta del nom femení Elena. Aquí ens trobam amb un procés consemblant al ja esmentat del Puig de Na Marit.

El febrer de 1421 a un document d'una capbreva-ció de les possessions i molins de la vall de Coanegra apareix un molí d'aigua anomenat «el molí de n'Elena». Aquesta Elena va donar nom a un molí que s'ha perdut, però no així el del puig que separa Son Berenguer, Son Torrella i Son Güia, que encara segueix ben viu.

M.M.

ALERTA LA CÀRES!!

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

ENTREVISTA

SOR FRANCA BERNAT I CASTANYER

Sor Franca és una monja que des de fa uns anys està al convent de Santa Maria. Pot ser degut a la seva tasca dins l'ensenyament i a la seva personalitat oberta, ha esdevingut una persona molt coneguda dins el poble. En la següent entrevista intentarem conèixer una mica la seva biografia i quina és la funció actual de les religioses dins un poble com el nostre.

Per començar ens podries dir on vares néixer i quins records tens de la teva infantesa.

-Vaig néixer a Sóller, un 14 d'octubre de l'any 36. El seu entorn, les muntanyes, la mar, els jardins... i la convivència amb gent diversa, l'estimació i el bon exemple dels meus pares m'han fet tal com som.

De sa seva mestra, Da. Magdalena Coll Rullan, que era titular pel col·legi «Vall de Sóller», en guard molts de records. Era dona dedicada completament a l'ensenyança i d'ella vaig rebre unes bones bases d'educació primària. Era una dona amb vocació. Això ho puc dir des del Puig Major perquè tot-hom ho sàpiga. Es un homenatge que com a deixeble seva es mereix i li dec.

En es 14 anys feinejava dins la casa en tot el que es presentava. També anava a collir olives, garroves, ametles, sembrar patates i arrabassar favar. No faltava a ses desfresses ni als foguerons de Sant Antoni. També m'agradava molt anar d'excursió a les moltíssimes fons que hi ha a la vall.

-Com se va despertar la teva vocació de monja?

-Als 14 anys morí ma mare. El seu exemple va fer efecte, va calar dins mi. Encara que no ho sembla, ses mares van tirant una llavor que no és de bades, i un dia o s'altre neix i arriba a granar.

Qui m'ho havia de dir que jo arribàs a ser monja! Havia tengut bons models. Res del nostre bon món m'era indiferent. Sentia dins mi

crides, però em vaig deixar seduir pel Senyor, relligant-me a Ell d'una forma més compromesa dins sa Congregació de Germanes de la Caritat.

Em demanaves com va despertar la meua vocació. T'ho he dit però cal afegir que cada dia es fa precis despertar la vocació, estrenar-la, com ho fa la natura cada dia. Estar en constant recerca. Anar de sa Paraula de Déu als homes, i de les necessitats d'aquests a Déu. Déu se te va regalant i tu te regales a Ell a través de tots els serveis. «La Balanguera més s'enfila com més endins pot arrelar».

Qui m'ho havia de dir que jo arribàs a ser monja.

- Abans de venir a Santa Maria, a quins altres pobles havies estat?

-En primer lloc vaig estar 7 anys a Manacor, al mateix temps que vaig estudiar «magisteri». Després set anys més a Establiments, on me vaig sentir família de cada casa. Quan tancaren el col·legi me destinaren dos anys a Paipor-

ta, València. De tornada a Mallorca vaig anar a Binissalem, estant-hi set anys més, durant els quals férem moltes de coses; tant a nivell de col·legi, com de poble i de parròquia. Dic férem, perquè ho fèiem comunitàriament. D'aquí ses avantatges de viure en comunitat. En acabar aquest curs farà cinc anys que som a Santa Maria.

A tots els llocs he fet molts i grans amics, i he viscut amb germanes de la caritat exemplars. Moltes des del cel són ses meves grans amigues. Els tenc molts d'encàrrecs fets.

La vida m'ha deparat moltes sorpreses, unes d'agradables i d'altres no tant. Rebre cartes d'alumnes que me diuen «Querida amiga», això és un gran regal. Descobrir i aprofundir en la Paraula de Déu, i anar coneixent-me a mi mateixa com a regal de Déu, per donar-me lliurament, gratuïtament a tots els altres. Estic molt agraïda de ses persones amigues que m'han sortit a camí.

-Passant a un altre tema: quantes monges hi ha al convent, i quines activitats feis?

Viver HORTUS

tota casta de plantes ornamentals
Amb l'orgull de ser part del poble!

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

El meu objectiu és viure i conviure amb els alumnes.

-Ara mateix som tretze monges, totes amb actiu, manco Sor Francisca (sa sordeta), que està al llit, i encara dins els seus coneixements sap fer unes bones rialles i ser agraïda.

En quant a la feina que feim, des que comença fins que acaba el dia estam en actiu. Tenim moments dedicats exclusivament a la pregària, res en comú de Laudes, moments de lectura en particular i segons les necessitats de cadascú. Compartim en família ses nostres vivències, parlem dels esdeveniments, feim projectes en comú i ens encoratjam mútuament.

Cinc de nosaltres passem els caps de setmana fora del convent cuidant dels nostres pares, dedicant-los el màxim del nostre afecte.

En quant a les tasques concretes de cada una, les podria resumir en les següents: unes tenen esment de les feines que hi ha dins la Parròquia, dirigir la neteja, cuidar els ornaments i la decoració. La infermera té cura d'atendre la gent del poble, i les necessitats particulars dels qui li

ho demanen. Una bona germana ens fa el menjar, cosa molt important. La portera rep les comandes i acull a tots els qui venen. Les altres monges s'ocupen de l'ensenyança. Qui hi ha posat les mans sabrà ben bé el que aquesta feina suposa. Sa funció màxima de noltros és fer-ho dins un ambient d'amistat, d'estimació...

-Seguint en el tema de l'ensenyança. Com valora el fet de que les classes es facin en català?

-Com a norma no em sembla bé. Som mallorquins però també espanyols. Crec que es poden impartir les classes al mateix temps en mallorquí i en castellà. Més que ensenyar-los als al·lots aquesta llengua, els hem de despertar l'interès pel català, de manera que els deixem el camí obert perquè quan vagin creixent s'interessin més i més per la nostra llengua i la nostra cultura.

-Com són els alumnes d'ara?

-Oberts, simpàtics, alegres, nerviosos, tenen menys capacitat d'atenció. El seu cervell està ple de «renous»

que no els deixen captar el que els estam ensenyant. Has d'utilitzar molts de mitjans i tenir molta de molta per fer-los agradables les classes.

El meu objectiu és viure i conviure amb els alumnes. Ells veuen uns models de conducta que a la llarga, imiten. Procuram que aprenguin a estimar la natura, a tenir bons sentiments, els inculcam la no violència. Potenciam el seu optimisme, i els encoratjam a seguir endavant.

-Parla'ns de la funció benèfica de les monges?

-Noltros feim tot el bé que podem. Des d'un simple somriure, escoltar amb atenció, acudir a fer una visita... Jo diria

que la nostra funció és estimar gratuïtament, ésser persones com un «taxi lliure».

-Canviant novament de tema. Com veus el projecte de sa Residència?

-La veig ben necessària perquè de cada dia els joves, que són els qui se n'haurien de cuidar dels seus majors, pareix que estan més ocupats, i les persones majors necessiten molt d'afecte, més que medecines. Si qualche dia no pogués donar classes, em sentiria cridada a ajudar a una residència.

- Ja per acabar, quines són ses teves aficions?

-M'agrada sa poesia, pintar, ses manualitats, sa música, sobretot s'estil del cant de Montserrat, estil benedictí. M'agradaria ser una bona cantant i cantar a Déu per tot arreu. M'agrada sa contemplació i també sa vida cap a defora.

- I com veus el futur,

-De cara a l'avenir et respondré amb una estrofa de Ma. Antònia Salvà:

Providència del món mai desmentida,
l'altra Amor que ens regeix és sempre igual,
eixampla't, cor d'un esperar lleial.
Que la salut et vengui precedida
de llum o de tenebra, tant se val.

M.C.

distribuidora

ARTINET

-Articles de neteja
-Productes per a piscines

Plaça Can Orell, 12 - Tel. 62 07 18

HISTÒRIA

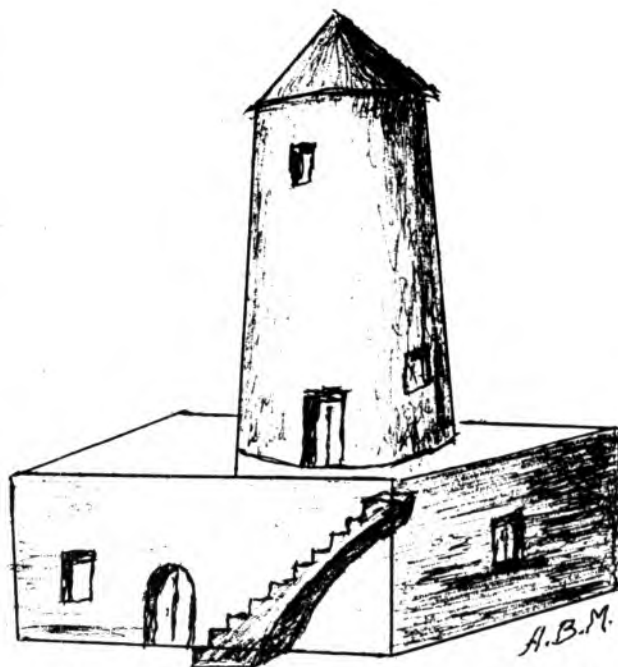
EL MOLÍ DE SON GÜIA

Dins el terme del nostre poble han existit nombrosos molins fariners, hidràulics, de vent o de tracció animal. Els primers estaven dins la vall de Coanegra, els de vent a distintes parts del territori i un que fou de tracció animal era a les cases de Son Torrella. Els molins moguts per l'impuls de l'aigua de la font de Son Pou, dins la vall coanegrina, foren construïts inicialment pels moros. Els conquistadors de Mallorca durant l'epopeia de Jaume I, a l'any 1229, se serviren d'ells durant cert temps, però més envant els perfeccionaren i en construïren d'altres. Els de vent se bastiren, ja modernament perquè per falta de pluges, durant els anys de sequedat, la gent no podia moldre els cereals. També per mancança de vent, durant els nostres dies s'anaren fent màquines de fer farina.

Concretant-nos avui a un molí de vent, que arribà a tenir molta importància, cal dir que fou l'anomenat de Son Güia, perquè la persona que el construï era l'amo de dita possessió. El molí estava prop de l'actual poble, pel que també hi havia qui li deia «dels Hostals» (1).

La seva història es com segueix:

La terra on està el molí de Son Güia pertanyia a la Cavalleria de Santa Maria del Camí, dels cavallers Torrella. Quan morí la joveneta Praxedis Torrella, que fou l'hereva darrera del seu llinatge, tot el que li haguera tocat, passà a la seva mare, vuida de Francesc Alfons, darrer dels Torrella, de la nostra vila. Dita senyora era Aina Ballester, la qual feu testament i deixà tot el que era seu a sa germana Quitèria Ballester, casada amb Salvador d'Olesa. Per tal motiu tota la riquesa dels Torrella passà als Olesa. La senyora Quitèria tengué la bona ocurrència d'establir tot el territori de la Cavalleria, i a la seva mort continuaren amb igual projecte els seus hereus. El vuido de tal persona fou D. Salvador d'Olesa, el qual va vendre el 21 de febrer de 1643, vuit quarterades de terra a Jaume Ferrer, natural d'Alaró, amb escriptura del notari Jaume Cerdó. L'any següent feu testament amb el notari Melcion Rotger, i morí vers 1663. La viuda i son fill Jaume Ferrer i Sampol, dia 26 de gener de 1664, vengueren de dita finca quatre quarterades a l'honor Joan Baptista Villalonga, dit de Son Colombàs (avui Son Güia), casat amb la propietària d'aquesta possessió, dues d'elles plantades de vinya, que confrontaven amb el camí de Sóller i el de Son Company, per la part de ponent, i amb la síquia de Coa-

Facsimil del molí de vent de Son Güia, als primers anys del segle XX.

negra, que llavors anava descoberta, i amb terres de Joan Canyelles, alies «Xich», per la banda de llevant. Costaren al comprador 120 lliures. Firmà l'escriptura D. Salvador d'Olesa. El nou propietari de les quatre quarterades, el referit Villalonga, era de Binissalem, conegut allà pel mal nom de Güia. Per tal motiu al casar-se amb la propietària de Son Colombàs, poc a poc la possessió canvià l'apel·latiu del llinatge de la propietària pel del seu marit, i acabà per dir-se Son Güia. Aquest Villalonga ve esser el qui va fer construir el molí fariner de vent dins la finca. Segurament ho va pensar degut a la falta d'aigua que durant uns anys hi hagué a Mallorca per no ploure amb abundància, i el molí que tenia a la possessió de Son Colombàs estva aturat molts de dies. Va pensar bé, ja que el lloc elegit està a un terrer elevat i per tant propici a rebre bona quantitat de vent per fer moure les antenes d'un molí. A més, així tendria casa prop del poble que li serviria de posada en venir a la vila. El molí funciona molts d'anys, i també serví de boti-

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i còfortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

VINS RUBI

ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:
Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

El molí dit de Son Güia, amb la torre rebaixada i tota la construcció emblanquinada modernament.

ga, perquè el propietari hi venia oli, vi, hortalisses i fruita de la seva possessió de Son Colombàs. Passaren els anys i al fer testament feu hereu a son fill Pere Antoni, el qual va morir fadrí a 1690, deixant per hereva a la seva germana Apolònia Villalonga Colombàs.

El Molí que feu construir en Joan Baptista Villalonga encara existeix, en part, ja que la torre va ésser rebaixada quasi la mitat de la seva altura, modernament, a l'adquirir-lo un senyor estranger, i modificada la seva façana. No sabem l'any en què se feu aixecar, ni qui el va projectar, però segurament hi treballà un mestre d'obres marratxiner, anomenat Lluc Mesquida, jove aleshores, que fou el pare de l'altre Lluc nat a Santa Maria del Camí, però nin al temps del bastiment del molí. La torre encara estava intacta durant la primera meitat de l'actual centúria, amb son capell de forma cònica, però ja sense les antenes o pales que giraven a l'impuls del vent.

La nova propietària, la citada Apolònia, dia 24 de març, establí una quarterada de terra «ahont si troba edificat un molí de vent», a l'esposa de Rafel Far, Antonina de nom. El molí i la finca passà més enllà al fill

d'aquesta compradora, el qual ho va vendre tot a Miquel Jaume, dia 25 de maig de 1752, al qual succeí son fill Nadal Jaume l'any 1783. Aquest nou personatge, tengué una vida curiosa, ja que se va casar tres vegades i tengué descendència de cada matrimoni. Va morir sens fer disposició alguna, a 1793, i els hereus volgueren desprender's de la finca amb el molí, i hagueren de recórrer al batle perquè els autoritzàs per vendre-la. El nou comprador fou Antoni Canyellas àlies Reüll, i diu l'escriptura de venda: «el molí i sos arreus, amb una porció de terra que comprèn l'amplària de cinc tires de vinya tirant fins a la síquia». Per tot se pagà 165 lliures. Uns anys més envant, el 30 de setembre de 1798, se feu nou traspàs a favor d'Antoni Far Riutort, propietari de Son Berenguer, per 150 lliures. Passats 24 anys o sia a 1822, el referit Far estava endeutat amb Joan Amengual, de Santa Maria del Camí, i a les seves instàncies s'ordenà judicialment que se posàs a pública subhasta el molí amb les cinc tires de vinya. El batle del poble, que era D. Guillem Jaume, ho feu pregonar al saig, Antoni Sanoguera. El qui més oferí fou Felip Amengual i Oliver, fill de Bernat, natural de la nostra vila, però resident a la Ciutat. Se rematà tot per dues-centes trenta cinc lliures, davant el notari Gabriel Nadal, dia 18 de setembre. Per tant la finca passà als Amenguals. Com es pot observar el molí sobrí molts de traspàsos, adquirint més preu quasi en totes les vendes. Segurament era el de més importància del poble. Els molins hidràulics de Coanegra anaven perdent la seva antiga fama, així com es construïen els de vent. Però aquests també acabaren quan l'industrial l'amo en Gabriel Bibiloni, que fou batle de la nostra vila, va posar una farinera, situada a la carretera d'Inca a on ara hi ha una fàbrica de teixits. Un motor de gas pobre posava en moviment les moles per fer la mouturació.

A l'any 1854 el 13 de setembre els germans Bernat i Joan Amengual, fills de Joan i de Margarida Far, havent morts els seus pares, acordaren repartir-se els béns que havien heretats. En Bernat es quedà amb unes cases situades als Hostals, devora el camí d'Inca, i son germà Joan volgué el molí amb una quarterada de terra, que confrontava amb la finca de Ca n'Orell i amb la síquia pública. Feu l'escriptura D. Guillem Canyelles, notari del poble.

Els darrers posseïdors del molí foren els germans Mateu i Joan Amengual Homar, que visqueren a la casa del molí durant la seva joventut. En Mateu fou arrendatari de Son Burgues, de Puigpunyent, i morí a l'any 1918. En Joan passà tota la vida al molí i l'acabà allà mateix d'avançada edat. Finalment fou hereva la filla d'en Mateu, Da. Maria Amengual, casada amb D. Gabriel Juncadella. La darrera propietària dels Amenguals, vengué el molí a un estranger, de nacionalitat alemanya. El nou propietari fou el que qui rebaixà la torre del molí, en lloc de restaurar-la, i reformà la casa posant al terrat un mitjans separats uns dels altres amb lo qual la part antiga es modernitzà prenent l'aspecte d'una construcció de caràcter militar, molt impròpia de la que tenia abans. Fou lamentable la reforma, ja que el molí estava molt ben construït i molt proporcionat. Era una joia que calia haver-se conservada amb tot esment. L'estranger passats uns anys ho vengué tot a un altre senyor de nacionalitat alemanya, que també ha fet obres a l'edifici.

(1). Libre No. 8 de Capbreuacions de Casa Olesa, fo 65 volt.

JOVE A JOVE

MARIA CANYELLES RAMON

Na Maria és una al.lota seriosa, respon a les preguntes que en Joan li fa. Sense precipitar-se, d'una manera tranquil.la.

Fa un parell d'anys que tres pics per setmana ha d'anar a l'hospital a fer-se l'Hemodiàlisi, malgrat això, no va deixar els estudis, ara és professora de ceràmica i dona classes a un taller de Ciutat.

Joan.-Quan te decides a dedicar-te al món de la ceràmica, i per què ho feres?

Maria.-A ca meva, sempre he estat en contacte amb el fang, degut a la feina del meu pare. Quan era petita ja m'agradava fer figuretes i jugar amb el fang, quan vaig acabar d'estudiar l'E.G.B. a Santa Maria, va ser quan me vaig decidir a matricular-me a l'Institut d'Arts i Oficis de

Palma, on d'una manera teòrica i pràctica vaig aprendre i estudiar les tècniques de la ceràmica.

-Però què estudiaries allà?

-Bé! és mal d'explicar, allà t'ensenyen el que és la ceràmica i t'ensenyen sobretot a treballar el fang, jo he fet els 5 cursos, hi entrava sobretot, torn, escultura i esmalt.

El que més molesta és estar esclavitzada a la màquina.

-Què fas actualment?

-Ara estic donant classes a un taller de ceràmica a Palma, és un taller bàsicament per gent que li agrada això, emperò com a «Hobbie», no professionalment, allà els ensenyem i ajudem, però ja t'he dit que els alumnes vénen, ho fan per passar el temps a la vegada aprendre alguna cosa nova.

S'HA DE COMENÇAR TOCANT EL FANG

-Com són les classes, què li dius a un alumne el seu primer dia de classe?

-En un principi els faig fer, peces petites, bones de fer i amb tècniques poc complicades. Emperò s'ha de començar tocant el fang, quan l'alumne ja comença a collir el fil, li deixam fer el que ell, vol i així se decanta pel que li agrada més.

Com que tothom ve a l'hora que li ve bé, i que hi ha alumnes de totes les edats amb el nostre assessorament cada un segueix el seu camí.

-T'has presentat a qualche concurs, o has fet qualche exposició?

-No, encara no, fa poc que vaig acabar els estudis i encara no fa un any que don classes al taller,

S'avenc

Plaça d'els Hostals, 22
Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

obac

C/. Andria - Sta. Maria

Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

Dins ca na Maria està ple de peces de ceràmica fetes seves.

no he tengut massa temps, ara m'hi posaré.

-Necessita molt de temps aprendre aquesta artesanía, hi has de dedicar moltes d'hores?

-Supòs que això és com tantes altres coses que mai acabes d'estudiar ni d'aprendre, jo crec que no és mal de fer aprendre a dominar un poc el fang, emperò com ja t'he dit és un estudi constant. Ara es vol fer

una associació de ceramistes a través de l'Institut d'Arts i Oficis, i jo m'hi vull apuntar, volem fer cursets, exposicions i altres activitats que me fa il·lusió fer, ja que per culpa de la meua malaltia no puc fer, perquè m'hauria de desplaçar a fora.

AMB UN RONYÓ, JA ETS LLIURE

-La següent pregunta és respecte a la teua

malaltia, sé que la teua malaltia als ronyons és molesta, com i quins problemes t'ocasiona o t'ha ocasionat.

-Bé, és una cadena d'inconvenients haver de dependre dels horaris de la Diàlisi, que me molestaven per poder anar a classe, malament que he estada, depressions,

m'ha costat un poc superar-lo. M'impossibilita de sortir a fora, d'anar a cursets, emperò tot això ho afront amb paciència, molta paciència.

El que molesta més és haver d'estar esclavitzada a la màquina, tres pics per setmana, he d'anar a la policlínica.

-La solució més bona és fer un trasplant?

-Sí, clar un trasplant és l'ideal, emperò han de trobar el meu tipatge, ja me cridaran.

Ara a Mallorca ja no en fan, hem d'anar a Barcelona.

Amb un ronyó t'has de seguir cuidant, emperò ja ets lliure.

A Mallorca està molt descuidat i a vegades maldament l'accidentat tenguí l'òrgan donat, no arriba a port.

Entrevista: Joan Pastor
Transcripció: Pere Calafat

-Una pel·lícula.- La que feren l'altre dia «El Estanque Dorado».

-Una Revista.- Coanegra.

-Un actor.- No en tenc ni idea.

-Un music.- Victor Manuel.

-Una beguda.- No bec.

Un lloc.- Santa Maria.

-Un llibre.- «Alguien voló sobre el nido del cuco».

-un objectiu que t'haguis plantejat.- Viure bé.

-Un menjar.- No tenc cap predilecció especial.

Instal·lacions elèctriques
Xarxes de baixa tensió
Reparacions en general

FORELECTRIC

Bartomeu Pasqual, 4-A - Tel. 62 09 39

FONER

MINYO INFANT ESPORT

Plaça dets Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

GRAN ASSORTIT DE ROBA PER A GENT GRAN

perruqueria

JOAN I MARIA

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

CICLISME

EL CLUB UNIO CICLISTA CELEBRA ELECCIONS

El passat dia 27 de Febrer tengueren lloc al Bar Can Carol les eleccions convocades per cobrir els càrrecs de la Junta Directiva del C.U.C. Sta. Maria, tal i com ja havíem anunciat al nostre número anterior de «COANEGRA».

Per unanimitat fou proclamada l'única candidatura presentada, encapçalada per l'anterior president i integrada per les següents persones:

President, Miquel Ferrer; Vice-president, Gabriel Cañellas; Tresorer, Llorenç Sans; Secretari, Sebastià Pastor; Vice-tresorer, Martí Comes; Vice-secretari, Antoni Borràs; Vocals, Salvador Cañellas i Miquel Mates; Vocals Suplents, Nicolau

Miquel Ferrer, reelegit president del C.U.C.

Mercadal i Antoni Frontera.

Acte seguit va tenir loc la primera reunió informal de la nova Junta per discutir sobretot el finançament de la campanya que s'acosta i l'imminent acte de presentació dels equips així com altres aspectes interns de l'entitat.

J.S.M.

FUTBOL

L'EQUIP INFANTIL EN EL TORNEIG INTERNACIONAL D'INCA

Durant tota la setmana santa a Inca es durà a terme un torneig internacional de la categoria infantil de futbol en el qual hi participen els del nostre poble. Recordam que aquest equip a fet una de les millors campanyes que recordem, lluitant pels llocs de dalt de la classificació.

En aquest torneig i participen tres equips italians, a més dels equips: Sallista i Beat Ramon Llull d'Inca i Santa Maria.

Es un torneig de molta envergadura i llarg, ja que els equips hauran de jugar sis partits en una setmana, el que posarà a prova la resistència i forma física d'aquests al.lots.

El fet de participar en

un torneig d'aquesta categoria és un gran èxit pel nostre poble i, també, de la directiva, ja que han sabut refer la mala imatge que fins ara tenia el club a més de fer una gran campanya de relacions públiques, com ja quedà demostrat en la participació en el prestigiós torneig del Llum a Montuïri.

Cal resaltar que aquest mateix equip ha estat convidat per a assistir el mes de juny a un altre que tindrà lloc, ni més ni manco, que a Itàlia. Si no recordam malament, i creim que no, serà la primera vegada que un equip santamarià surti a jugar a l'estranger. Creim de debò que això és un grandíolós èxit, tan per part de la directiva com dels jugadors.

DOS BENJAMINS A LA SELECCIO BALEAR

Joan Josep Mates Torres.

Miquel Suau Bestard.

Si d'èxit hem qualificat la participació de l'equip infantil a Inca i del seu proper viatge a Itàlia, no menys valor té el que dos jugadors de l'equip benjamí hagin estat preseleccionats per a jugar amb la selecció balear d'aquesta categoria. Ells són en Joan Josep Montes i en

Miquel Suau Bestard. Donam l'enhorabona a aquest dos al.lots i els animam a què segueixin.

D'aquesta manera, afegirem, es confirma la idea inicial de la directiva de fomentar la pedrera.

Xiscó

Instal.lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal.lacions BOMBES
SUMERGIDES

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a

Telèfon 24 68.74

Palma de Mallorca

Carrer Casasnovas, 21

Telèfon 62 06 02

Santa Maria del Camí

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

BÀSQUET

PETITS GEGANTS

Fa dos anys l'associació d'entrenadors de bàsquet de les Balears, va voler dur a terme la idea de promocionar el bàsquet en els pobles on no n'hi havia. Aquesta estava basada damunt la que anys anteriors s'havia fet a Barcelona, amb el nom de «Bàsquet al carrer».

Es va reunir l'associació, va presentar el programa i el Consell Insular va assignar dos milions de pessetes. Quan la federació Balear se n'adonà volgué utilitzar aquests doblers pel seu compte, cosa que finalment, i per sort, no va aconseguir. El que feu que l'associació d'entrenadors pogués començar la tasca. Així i tot, pels motius que siguin, el programa posa Federació Balear de Bàsquet, en lloc de dir Associació d'entrenadors de Balears.

El programa fet es va presentar a Madrid, lloc a on es perfeccionà i corregí donant l'autorització perquè es dugués a terme.

Parlarem amb en Joan Frau, que és membre i fundador de dita associació, perquè ens comentàs un poc la idea i extensió del programa. Aquest consisteix en fer unes quantes comarques repartides per l'illa dintre de les quals hi haurà un cap de zona.

Una d'elles la formen Alaró, Consell i Santa Maria, evidentment el nostre poble és el cap de zona ja que en els altres pobles no existeix el bàsquet. Malgrat els problemes d'infraestructura, comentats a edi-

Joan Frau, membre fundador de l'associació d'entrenadors, que patrocinarà la campanya «petits gegants» al nostre poble.

cions anteriors, Santa Maria està preparada per afrontar situacions com aquesta, amb garantia d'èxit, degut a les persones que hi col·laboren. Com és lògic, el seu director serà en Joan Frau.

El programa tindrà una duració de cinc setmanes, el seu horari serà de tres hores cada dissabte (9,30 a 12,30 del matí). D'aquesta manera s'evitaran problemes d'escola, d'estudis i els al·lots interessats hi podran assistir.

L'objectiu principal és la iniciació dins el bàsquet del nin mitjançant exercicis que semblin jocs, però amb fonaments. Que el nin passi una estona agradable i disfruti del joc no com a esport competitiu sinó pel simple fet de jugar. Amb això, es vol aconseguir treure, en principi, el bàsquet com a esport federat i després, amb el pas del temps, s'arribi a la situació de crear un equip als pobles on no n'hi ha. Aquest programa està enfocat pels nins de 8 a 12 anys.

El nom de la promoció és PETITS GEGANTS.

Una bona idea que esperam que tenguí èxit i que els resultats siguin positius, a la vegada que demanem la col·laboració per part dels pobles que es preten iniciar. També, felicitar a en Joan per la sempre bona tasca que ha fet i fa per l'esport.

Xisco

RENAULT

MARTI CANYELLES FERRANDO

SERVEI OFICIAL

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 71
Tel. 62 06 74
SANTA MARIA DEL CAMÍ

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

botiga

S'ESCOLETA

tota casta de comestibles

Ramon Llull, 31

CARTES

DES DEL SUD- ANDÍ PERUÀ I EXPLOTAT

Tenc per mi que aquesta és la quarta vegada que rep «Coanegra». Avui dia 17 de març acaba d'arribar el número del mes de febrer. Del «nou disseny». Som en Miquel de ca'n Mig, que com més vell torn més santamari me sent.

Volia donar-vos l'ENHORABONA a totes i a tots els que feis «Coanegra» i he pensat que ho podria fer -tal volta- amb aquestes retxes i fotografia i tot... Perque a força de lluitar (fins i tot amb morts d'innocents) els camperols dels meus redols van recuperant les seves terres que fa 500 anys els robaren els castellans colonizadors.

No sé com vos anirà la foto. Crec que bé amb el nou disseny. Si així fos hi podreu contemplar la plaça d'un dels nostres pobles. Es diu SELQE i està a 4.200 metres d'altura... Per això mateix no hi veureu ni un sol arbre. S'hi veu l'Ajuntament -casa comunal- diuen ells, a ma dreta. El campanar diu on és l'Església, el temple. Amb dues cases d'acollida -«els cafes»- del poble. Acabam de sortir de missa. Es un dia gran. ACABEN DE RECUPERAR UN BON TROS DE LES SEVES TERRES. Per això vesteixen de festa i ballen. Perquè com canten «ja no som orfes» tenen ja la SUMADPA-CHAMAMA = LA SANTA MARE TERRA.

Aquesta fotografia mostra el dia en què els nostres cristians celebraren la recuperació de les terres. 10-XII-86.

Ni un arbre ni una tanyada. Per tot aquesta espècie de rostoll, i no per haver hi segat; sinó per s'herba seca que s'hi fa. No creix més d'un forc. Es el menjar de llames, alpaques i més amunt encara, de les vicunyes.

Per damunt les teules del campanar s'hi veuen unes com a taques més roges. Són lo que diuen CHACRA... o sigui terres preparades per sembrar-hi patates dolces i agres. Aquestes -les agres = CHUÑU en quetxua-les conserven de cap a cap d'any gelades. Arribam a més de 10 graus baix zero, així que fàcilment les poden gelar.

Com vos escrivia les gents dancen de festa. Aquesta «comunitat» pobra, deim noltros ha recuperat unes 2.000 hectàrees. Pensau que tota la meva parròquia viu dins una hisenda de 39.800 hectàrees. I els nadius morien de «FAM DE TERRA». Per a mi, capellà missioner el seu crit de fam era el del BON JESUS MATEIX que me deia i ens diu a tots: TENC FAM DE TERRA! GRACIES PERQUE ME N'HAS FET DONAR! Perque «LO QUE FEIS AL MES PETIT ES A MI QUE M'HO FEIS».

Però no vull esser més llarg, a no ser que de tant en quant vos envii qualche crònica com aquesta. Ja direu coses. Moltes gràcies i amb una abraçada més ampla que de Baix d'es Puig a Terrades...

MIQUEL DE CA'N MIG

FORN - PASTISSERIA BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

STIL'S

Plaça Hostals 37 * Tel. 621122
Santa Maria del Cami